

**Plan för att förebygga kränkande
behandling, trakasserier och diskriminering**
Norra rektorsområdet 2020-2021,
Snavlunda förskola

Inledning:

Barn- och utbildningsnämndens verksamheter ska arbeta för:

- Ett bemötande som innebär respekt för individen
- Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter som norm för nämndens verksamheter
- Att barn och vuxna som anser sig vara utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vet vart man kan vända sig för att få stöd och hjälp
- Att den pedagogiska verksamheten organiseras och bedrivs på ett sätt som främjar inkludering av alla
- Att utbildningsmaterial och läromedel är fria från fördomar, diskriminerande föreställningar och normativa förväntningar enligt könstillhörighet
- Att personal och barn har stöd i sitt engagemang för mänskliga rättigheter, jämställdhet och antidiskrimineringsfrågor
- Att skolan, förskolan och fritidshemmet har tillgång till material, metoder och verktyg för att arbeta mot diskriminering och kränkningar och för värderingar som värnar allas lika värde
- Att alla förskolor, skolor och fritidshem har tydliga och väl kända rutiner för agerande vid kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier
- Att elever ska visa respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever och genom egen ansträngning och delaktighet ta ansvar för sitt lärande och bidra till en god arbetsmiljö.

Aktivt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Varje förskole- och skolverksamhet ska enligt lag bedriva ett aktivt likabehandlingsarbete. Askersunds kommun ska arbeta mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Upplevelser av kränkande behandling inkluderar i princip alla tillfällen då en person känner sig illa behandlad. Arbetet mot kränkande behandling anges i Skollagen (2010:800) kapitel 6 där det står vilka skyldigheter verksamheterna har i arbetet mot kränkande behandling. Då ett barn eller en elev upplever sig kränkt ska detta anmälas och utredning ska ske.

I juridisk bemärkelse kan inte barn diskriminera varandra men dom kan trakassera eller kränka. Diskriminering kan ske mellan personal och barn eller personal och personal. Diskriminering innefattar direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera. Diskrimineringsgrunderna beskrivs i Diskrimineringslagen (2008:567) som kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (Diskrimineringsombudsmannen, 2020).

Askersunds kommun följer Diskrimineringsombudsmannens (2020) steg för åtgärder vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling där utbildningssamordnaren ska se till att sådana handlingar:

1. Anmäls till rektor eller huvudman
2. Undersöks för att reda ut vad som har hänt
3. Åtgärdas
4. Följs upp
5. Dokumenteras

Diskrimineringsombudsmannens rutiner för rapportering av kränkande behandling, diskriminering och sexuella trakasserier följs via kommunens rapporteringssystem (se bilaga 1).

Förbud mot repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven, en vårdnadshavare eller en förälder har anmält skolan eller uppmärksammat att det förekommer kränkande behandling eller trakasserier (Diskrimineringsombudsmannen, 2020b).

Repressalier kan till exempel vara:

- Lägre betyg
- Trakasserier i undervisningen
- Hot om våld
- Annan ogynnsam behandling

Verksamhetsspecifikt arbete

Beskrivning av verksamheten (så som ansvarig personal, utvärdering etc.):

Under läsåret 2020-2021 kommer förskolorna på Norra området att starta upp Trygghetsteam som består av likabehandlingsansvarig från varje enhet, kurator och biträdande rektor. Syftet är att genom diskussioner medvetandegöra och öka vår kunskap om kränkningar på förskolan och där igenom förbättra vårt förebyggande och främjande arbete. Det kommer genomföras kontinuerliga träffar under läsåret och denna struktur bidrar till ett levande systematiskt kvalitetsarbete gällande vårt värdegrundsarbete.

Ansvarig för utredning av kränkande behandling är lärare/pedagog eller likabehandlingsansvarig. Då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av personal ansvarar rektor för utredning. Likabehandlingsansvariga tillsammans med rektor genomför årligen utvärdering samt upprättar enheternas ”Plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier och diskriminering” inför kommande läsår.

Beskrivning över hur verksamheterna ska agera om någon blir utsatt:

Ärendegång för utredning då barn/elev/personal anser sig kränkt eller trakasserad av barn/elev

1. Personal som får vetskap om att ett barn/elev/personal upplever sig kränkt eller trakasserad av ett annat barn/elev, eller bevittnar kränkning eller trakasserier, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.
3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) och 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567).
4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

Ärendegång för utredning då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av personal

1. Personal som får vetskap om att ett barn eller en elev upplever sig kränkt/diskriminerad eller trakasserad av en personal, eller bevittnar att ett barn/elev blir kränkt/diskriminerat eller trakasserat, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.
3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) eller 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567). Här kan det vara nödvändigt att råda med personalkontoret angående förfaringssättet när en personal anses ha kränkt/diskriminerat eller trakasserat och tillvägagångssättet kan skilja sig beroende på anklagelserna då exempelvis tillfällig avstängning kan vara lämplig.
4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

Beskrivning av hur det förebyggande och främjande arbetet ska gå till och följas upp:

Främjande arbete:

- Normkritiskt förhållningssätt
På förskolan arbetar vi för att öppet klimat gällande olikheter. Detta ska ske genom samtal med barnen där tillfälle ges men också i den särskilt riktade undervisningen som vi bedriver inom ramen för Normer och värden.
Ansvariga: Pedagogerna på förskolan.
- Lyhörda vuxna
Pedagoger ska vara lyhörda i barnens diskussioner och samtal och finnas nära barnen. Vi ska främja ett gott språkbruk.
Ansvariga: Pedagogerna på förskolan.

Förebyggande arbete:

- Vi har identifierat riskområden på förskolans gård där vi ser till att ha extra uppsikt.
Ansvariga: Pedagogerna på förskolan

Redogörelse av de åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året:

Norra rektorsområdet följer nedanstående åtgärdstrappa när barn uppträder på ett icke önskvärt sätt.

1. Tillsägelse. All personal har skyldighet att agera om man ser barn uppträda på icke önskvärt sätt.
2. Vid allvarigare incidenter eller där barn uppger sig ha blivit kränkt alternativt att det finns misstanke om att kränkning förekommit, informeras mentor om händelsen. Se ”Ärendegång för utredning då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad”. Vårdnadshavarna informeras om händelsen och om de åtgärder som beslutats.
3. Om incidenterna eller den kränkande behandlingen fortsätter kan rektor kalla till ett samrådsmöte tillsammans med vårdnadshavare, mentor och elevhälsoteam.
4. Om incidenterna eller den kränkande behandlingen fortgår kan kontakt upprättas med exempelvis familjecentral, socialtjänst och/eller polis.

Utvärdering av tidigare års insatser:

Under året anmäldes inga kränkningsärenden på norra områdets förskolor. Efter diskussioner med medarbetare kan vi se att det inom förskolan anses svårt att avgöra när händelser ska klassas som ett kränkingsärende. Under läsåret 2020/2021 är det angeläget att dessa frågor diskuteras.

Under höstterminen låg fokus på att trygga nya barn och deras vårdnadshavare i våra verksamheter. Arbetet handlar främst om att bygga relationer mellan barn och pedagoger, vårdnadshavare och pedagoger och mellan barn och barn. Vi har tydliga rutiner för inskolning på samtliga enheter.

- På gården har vi lokaliserat riskområden och utifrån dessa har vi sedan placerat ut oss för att skapa en trygg utemiljö för barnen.
- Under året har vi arbetat med aktivitetsgrupper för att på så sätt fördela barn och vuxna i mindre grupper. Detta är ett arbetssätt vi kan utveckla mer- bli bättre på att dela barnen i mindre grupper.
- Vi har inte använt oss av kompisaterialet (som är utarbetat från barnkonventionen) i den utsträckning vi hade tänkt oss under året. Arbetet har till största del utgått från boken ”Säg stopp” som är anpassad till de minsta barnen.

Beskrivning över hur planen presenteras för barn, elever och föräldrar:

”Plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier och diskriminering” presenteras under början av höstterminen. Rektor ansvarar för presentation för vårdnadshavare vilket sker genom utskick i pappersform.

Källor:

Diskrimineringsombudsmannen (2020). *Utbildningsanordnarens åtgärder vid trakasserier och sexuella trakasserier*. <http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>. Hämtad 2020-01-31.

Diskrimineringsombudsmannen (2020b). *Diskriminering inom utbildningsområdet*. <http://www.do.se/om-diskriminering/diskrimineringsforbud-inom-olika-omraden/diskriminering-inom-utbildningsområdet/>. Hämtad 2020-01-31.

SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

STF 2008:567 *Diskrimineringslag*. Stockholm: Kulturdepartementet.